

Наші Ангели-Хоронителі

У сумерку сірім
Ангели летять
До кожної хатки,
Де діточки сплять.
Свої срібні крила
Гнуть над їх чолом:
„Помоліться, діти,
І спіть тихим сном!”
І маленькі діти
Шепчуть у пів-сні:

„Ангеле, будь завжди
Коло нас в ночі”.
Ангелочки сядуть
Їм у головах,
Не допустять лиха,
Геть розвіють страх.
Сплять солодко діти
Під срібним крилом,
Поки день не блисне
Сонцем за вікном.

З Богом зачинаймо!

За кілька днів уже кінчатся літні ферії або вакації, кінчатся вільний від науки час для школярів, а починається довгий час праці. Хоч діти на селі і в часі вакацій звичайно не всі дармують, бо як можуть так помагають у роботі своїй рідні, а всежтаки шкільна наука то для них тепер найважливіша праця.

Велика це і гарна праця та шкільна наука. Робім же її сумлінно і пильно від самого початку, від першого дня. До тої праці-науки треба нам багато сил і здоровля, треба охоти і витривалости. Наші батьки і матери мусять вилежтися на довший час своїх помічників, мусять купувати книжки, шкільне

приладдя, справляти своїм школярам одіж та обуву і т. д. Їм не буде це легко, бо часи тепер тяжкі.

Новий шкільний рік розпічнемо, як звичайно, вислуханням Служби Божої в церкві. Того дня треба нам особливо горячо просити Господа Бога, Матінку Божу та наших Святих заступників перед Богом і Ангелів хоронителів, щоб Господь Бог благословив нам нашу працю-науку, а родичам нашим дав сил і змогу нас правильно до школи посилати. Пам'ятайте і моліться також за мільйони українських дітей під большевиками, котрі мусять розпочинати шкільну науку без молитви і без Бога.

ДІТИ СПИТАЙТЕ РОДИЧІВ, ЧИ ВЖЕ ПІСЛАЛИ ПЕРЕДПЛАТУ НА „ПРАВДУ”!

Школа зайчиків

На межі сидів старий заяць. Довкола бавилося п'ять молодих. Один гриз на межі качан капусти, другий визбирував конюшинку, троє на полі нюхали, як пахне зелена травка. Коли старий бачив, що час до науки, штуркнув ногою до землі. На той знак поприходили молоді до школи тай посідали коло батька.

Отець погладив собі оба вуса і почалася наука: „Коли буде за вами гнати пес, не втікайте наділ, згори, бо передні ноги маєте коротші. Перевернетесь і він вас зловить. Скорше біжіть підгору, так і пес скорше втомиться. Покажи, Яцю, як це ти будеш робити”.

„Яць” був пустий. Він не уважав і

коли батько говорив, він дивився, як червяк по землі лізе. Тож не знав навіть, про що батько його питав.

Старий заяць розгнівався і дав малому поза вуха. „Ік — ік” — запищав „Яць” та втік на поле. Другі зайчики втікли також. Потім усі зійшлися під берегом і бавилися в „лапанку”. Але не могли довго бавитися, бо скоро надбігли пси та розігнали зайчиків. А коли потім знову зібралися до купи, то двох молодих зайчиків уже не було.

Не потребуємо казати, що з ними сталося, бо ви самі того догадаєтесь. А коли ви такі догадливі, то догадаєтесь також, про яких то „зайчиків” тут була бесіда.

Бавимось в школу

Минулої неділі ми бавилися в школу. Петрусь був учителем, а ми всі школярами. Петрусь закладав собі на ніс таткові окуляри, руки клав назад себе і з поважною міною „викладав” нам свою мудрість. Викликав кожного з нас, питав, хвалив, ганив, часом і видалював з класи або за кару не позволяв їсти обіду, — ставляв у куті, казав клячати або записував „двійки”. А ми вдавали, що дуже його боїмось, а Катруся навіть нібито плакала, але так добре вдавала, що ми думали, що вона справді плаче! З неї буде якась артистка!

Ця забава принесла нам користь, бо ми пригадували собі неодноразово, що вже давно забули, і воно в пам'яті краще закріплювалося.

Коли Петрусь утомився, вибрали Марійку учителькою. Вона поважно сіла за стіл, а Петрусь став звичайним школярем. Але їй якось не йшло. Коли стала питати Катруся, то показалося, що Катруся-школярка вміє більше від Марійки-учительки. Тому Марійка зараз відступила Катрусі свою „посаду”.

А скільки потіхи було, коли мене вибрали інспектором! Я вдягнув татів

плащ і капелюх і поважно ввійшов до класи: Катруся чемно відклонила мені, а всі діти встали і сказали: „Слава Ісусу Христу!”

Я питав школярів і потім сказав:

— Бачу, що вчитеся пильно і багато вмієте. Будьте за це вдячні своїй пані учительці і слухайте її!

Спробуйте і ви такої забави. Але не вільно сміятися! **Д. Восьмилітко.**

„Без муки нема науки”

Сидить над водою малесенький котик, Глядить він на рибки розглядавши свій [ротик.

Хотівби зловити тай поласувати, Та ба, він боїться лапки замачати. Так хлопець маленький над книжкою

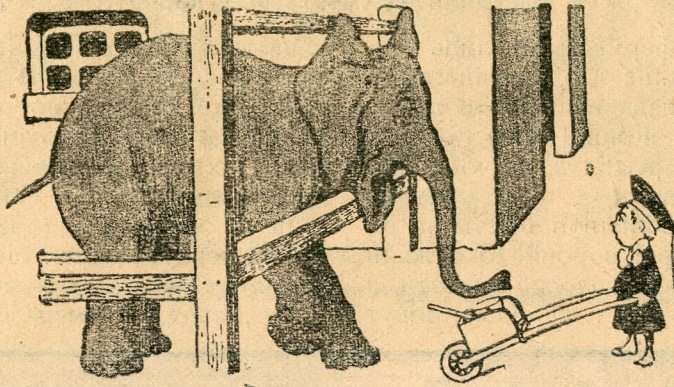
[сиде,

Гляне на ті букви, то на образець, І радби все знати та все прочитати, Але до науки не все є терпечь.

Даремне, мій котику і ти мій соколику, Самі тобі рибки в рот не полетять.

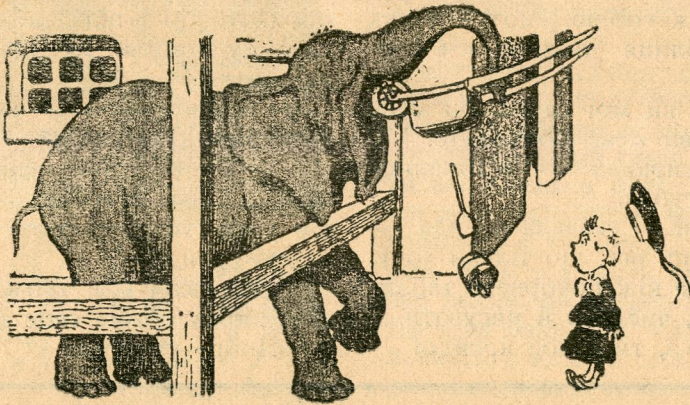
Не бійся роботи і ти малий хлопчику, Вчися тільки пильно — люди похвалять.

Як слон дістав нові зуби

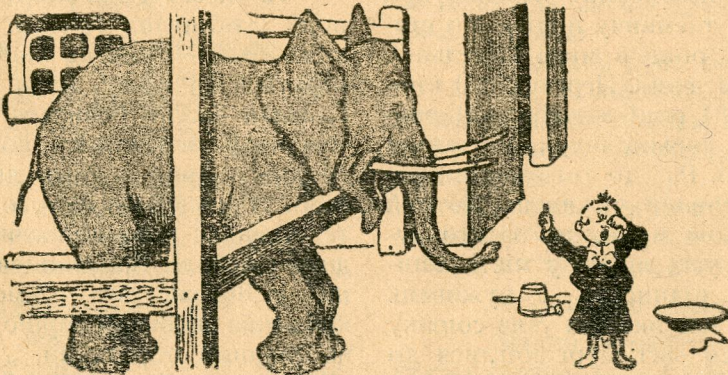
Станув Славко коло слона
Й каже: Слоноу нахилися —

Я тачки новенькі маю,
Ану, візьми й подивися

І підїхав близько слона,
Щоби добре показати,

А слон вхопив їх трубою
І давай до рота їхати.

Славко в крик. Счинився гамір,
Збіглися до слона люди —

Дивляться — а з тачок Славка
Зробив слон собі два зуби.

Як чорні ворони

засудили на смерть білу ворону.

В. Р. Гофер, фермер з околиць Вірден, Манітоба доніс до вінніпегської преси про отсей надзвичайний випадок: Одного дня сеї весни Гофер побачив як білу птицю переслідували чорні ворони. Після довшого переслідування чорні ворони зневолили її осісти на рілі. Після того чорні ворони окружили білу птицю і почали голосно кракати, а далі кинулися на неї і за кілька минут

її на смерть задзьобали. Гофер пішов на те місце, де лежала птиця і переконався, що то була ворона зафарбована на біло. В місті Пітсбургу (Злучені Держави) хтось її помалював на біло й прив'язавши їй до її ноги значок, випустив на волю. Тепер ця бідна ворона мусіла згинати за те, що хтось її помалював на біло.

(„Канад. Фармер” 3. VI. 1936.)

Таблиця, крейда і губка

Одного разу таблиця, крейда і губка сварилися між собою, котре з них найважливіше. Таблиця подивилася гордо тай каже:

— Я пані, а ви мої слуги. Ви мене прикрашуєте й ви мене обмиваєте.

— О, це неправда — відізналися нараз крейда і губка.

— Я тут пані — сказала крейда. — Я пишу на таблиці все, що тільки хочу. Я багато мудріша ніж почорнена таблиця. Умію писати, числити й рисувати.

— Не хвалися, ти слаба крейдо! —

закричала губка. — Я сильніша від вас обох. Хочби і ціла таблиця була записана мудрощами крейди, то я все змажу нараз!

Сварня змагалася і школяр мусів їх розсудити. Він сказав:

— Ви всі троє мені служите. Кожне з вас мені потрібне однаково. — При тім узав губку, стер таблицю і написав на ній крейдою:

„Не сваріться, тільки сміло

Робіть кожне своє діло!”

Добре розсудив їх школяр.

Слова треба додержувати

Є старий німецький переказ про одну страшну і таємничу подію, що стала тому 652 роки в місті Гамельні у Ганновері в Німеччині. Переказ той оповідає, що в 1284 році в тім місті розплодилися так сильно щурі, що життя від них не було. Раз до того міста прийшов якийсь дивний чужинець, котрий згодився з Радою міста, що за сто дукатів вигубить усіх щурів у місті. Списали договір, підписали і чужинець взявся до діла. Але як? Він узав сопілку і так загравав, що всі щурі збіглися до нього і йшли, куди йшов той музикант. А він повів щурів у ріку Везеру, де вони всі потопилися.

Та міська Рада не додержала договору і обіцяних грошей чужинцеві не виплатила. Чужинець пішов, але згодом вернувся на весну, коли дівтора міста Гамельні весело бавилися вся на дворі. Чужинець перейшовся по місті і сталося дивне диво: з тими дітьми... Що з ними сталося і як до того прийшло, про те оповідає нова книжечка, що її сими днями видало Видавництво „Світ Дитини” у Львові, вул. Зіморевича, 3. Та книжечка написана віршом і прикрашена гарними образками, а її наголовок „Щуролов з Гамельні”. Звіршував цей гарний переказ письменник О. Грицай. Книжка коштує в Видавництві 40 гр.

МІЙ САД

Люблю мій сад в морозну днину,
Як у кришталях весь дріжить,
Як дятель стука в деревину
І зимову пісню там звенить.

Люблю мій сад, як розцвітає,
Як соловейко в нім співає,
Як цвіт листочки мережає,
Як з нього мід несе бжоза.

Люблю мій сад в осінні дні;
Як нагинає до землі
Галуззя овочів повні...
А листя в золоті-сріблі.

„БАБСЬКЕ ЛІТО”

Була погідна, соняшна і тепла осіння днина. Осіннє сонце гралося своїм промінням то гаузками дерев, то з низенькими селянськими хатами, то знову з полями, лісами і лугами, немов хотіло їх потішити, що воно буде тямити за них і в зимі, що й тоді буде посилати їм своє світло та відганяти мороз.

На сільській улиці сьогодні тихо. Діти всі майже в полі, де саме їх родичі копають картоплю. Вони збирають бараболян суку гичку, кладуть ватру й печуть бульбу. Ніколи так не смакує їм ніяка їжа як ця бульба печена в полі. Потім діти бавилися. Малий Івасик пильно дивився в кошик своєї мами, що раз у раз наповнявся свіжими бараболями, та вкінці не видержав і спитався:

— Мамо, а що це таке біле літає в повітрі?

— Хібаж не бачиш, що павутиння — відповіла мати і дальше завзято працювала сапою.

— А звідки воно береться?

— Або ця дитинко, знаю. Тай не звертай мені тим голови, а ліпше йди спитай у Михася, він ходить до школи, то певно знає.

Івась уже біжить до старшого братчика, що бавився зі своїми ровесниками, і знову питає як передтим маму.

Легенда про „бабське літо”.

— Звідки це павутиння береться — сказав Михась — я і сам добре не знаю. Звуть його „бабським літом”. Але учи-

тільки читала нам у школі гарну легенду про нього.

— А що таке „легенда“ — спитав Івасик.

— Ах якийже ти ще дурненький, навіть не знає, що таке легенда! Це ж така казка, оповідання. Отже в тій легенді розповідається, як то колись давно, коли то Христос народився і коли Ірод хотів його вбити, свята Родина втікала в Єгипет. В часі тої подорожі Божа Мати, що їхала на ослі, шила для свого Дитятка тепленьку одежинку. А вітрець тимчасом здував її нитки й ніс їх у повітрі далеко, далеко. Тай тепер, коли настане осінь, появляються в повітрі ті нитки Божої Матери в виді павутинок. Вони мають пригадати людям, що скоро наступить холодна зима і багато бідних людей буде мерзнути, бо не мають одєжі. Та найбільше терпітимуть від холоду бідні діти-сироти.—Тут відізався один із Михасевих товаришів Дмитруньо:

А я знову знаю про те павутиння подібну легенду, написану віршом. Ось послухайте, як то ці нитки пряде

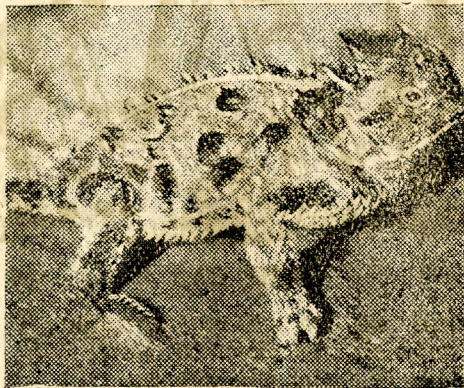
Прядильниця Небесна.

У ясні дні осінні
Полями, попід гаєм
Прядильниця Небесна
Стежками йде-ступає.
То по стєрні широкій,
То по пустій леваді —
Іде ласкава тиха
В своїй красі принаді.
Іде й ласкавим зором
Глядить на світ довкола
И ніжну сріблисту нитку
Пряде-пряде спровола.
Пряде, а потім пильно
Звиває у клубочки,
Для тих дітей бідненьких,
Що вмерли без сорочки.
Вони ввійшли голенькі
У Божий рай, до неба —
Тож треба прясти, шити
Сорочечок їм треба.
Тому то в дні осінні
Полями, попід гаєм
Прядильниця Небесна
Стежками йде, ступає.

Що це таке напrawdę?

— Але це тільки легенда, гарна казка, що має нам пригадувати бідних людей — відізався Остап, що вже виходив сільську школу й тепер уже читає книжки з парохіяльної бібліотеки. — В дійсності — казав він — ці нитки то ніщо інше, тільки павутиння. Те павутиння роблять маленькі павучки-хрестяки (звані так, бо на хребті мають білий значок у виді хреста). Ці павучки живляться ще дрібнішими комашками, що літом живуть на траві й листях дерев. Але в осени тих комашок на траві нема. Їх можна ловити тільки в повітрі. Але як, коли павук не має крил? Отже павук робить собі довгу ниточку з липкої течі, що випливає з його тіла. Вітер піднімає ту ниточку вгору, а павук летить на ній гейби на літаку. Коли йому той „літак“ зіпсується, він зробить собі нову павутинку й дальше полює на ній на літаючі в повітрі комашки. Так Господь Сотворитель дав кожному сотворінню різні способи прожитку.

Що за звіря?

Це легван або ігуана, велика ящірка, що живе в південній Америці та південній Азії. Вона зелена, має на голові рижки та роговий гребінь здовж хребта. Є багато відмін легванів, а деякі з них довгі й на 2 метри. Але хоч це звіря має роги й панцир, воно для людей не є небезпечне.

ДІТИ СПИТАЙТЕ РОДИЧІВ, ЧИ ВЖЕ ПІСЛАЛИ ПЕРЕДПЛАТУ НА „ПРАВДУ“!

Коротка наука старця

При дорозі, край села стояв хрест. Старенький був, мохом поріс, на бік похилився. Подоба хреста Спасителя на ньому прибита ледви держалася, бо тільки на одній руці був цвях. Інші випали. Чи ржа переїла, чи може вітер вихитав, не знати, бо тим стареньким хрестом мало хто опікувався. От часом хто шапку скине, хто перехреститься, дідусь на колінах молитву змовить і тільки.

Під хрестом лежали три камені і спокійно тулилися до Божого дерева. На тих каменях сідав подорожний, щоб відпочати, орач пообідати, то бавився іноді хлопчик-пастушок...

Раз у велике свято на одному із тих каменів сидів сивий як голуб старушок. А був такий гарний і милий, якби не з цього світа. Якби не старенька одежина й торби, можна булоби подумати, що то

ангел. Побачили старця сільські діти і хоч були боязливі,близилися до нього та обсіли його довкола. За дітьми прийшли більші хлопці й дівчата, а потім і старші люди. І ніхто не спитав, звідки старенький тут узявся й ніхто його не знав.

А він встав, під хрестом перехрестився, на сиву голову надив шапку і вже мав відійти. Тихо зробилося в громаді. Всім здавалося, що старець скаже хоч одно слівце. І не помилилися.

— Діти — сказав дідусь, піднімаючи голову та руки вгору, — любіть Бога, ближнього, свій рідний край, не забудьте, що ви Українці.

Пішов... Чоловіки, жінки й діти довго не розходилися і думали над тими короткими словами.

Моє маленьке господарство

Як годую мої крілики.

Крілики це рослиноїдні звірята. Літньою порою головною поживою для кріликів є різні трави. Особливо люблять крілики ось такі зела: полин, молочій, лопух, а також молоді галузки верби та берези. Конюшину, середелю й капусту треба давати кріликам дуже обережно, бо ті паші, коли загниються, спричинюють у кріликів здуття та болі шлунка. Добре все до таких зел дати денно кріликам трошки (25 гр.) зерна, прим. вівса, або грису.

Дуже люблять крілики різні пахучі зела, як м'яту, листя з хрину, полин, лопух та інші. Це добре їм робить на травлення. Особливо, коли крілики мають розвільнення, то треба їм дати галузок полину, м'яти, або верби. М'яту найліпше давати кріликам сушену, бо свіжої не все хочуть їсти. Також інших зел треба тепер насушити для кріликів, як приміром уротичу, материнки, кропу, кмінку, полину й інших. Дуже добре буде для кріликів сушена кропива (жа-

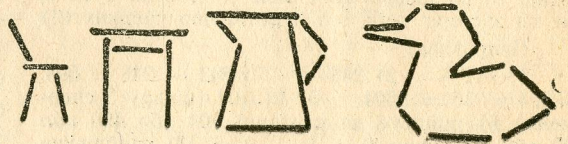
лива). Коли тих пахучих зел будемо додавати потрошки до корму, то крілики будуть схотніше їсти й ліпше рости та розвиватися. **Малий господар.**

ШКОЛЯРКАМ

То не квітка змерехтіла
Тай на всі сади,
То лиш наша Оленочка
До школи іде.
Сорочечка як лелія,
Хустина як мак,
Подивіться, дівчатонька,
І ви ходіть так.

М. Підгірянка.

РИСУНКИ З ПРУТИКІВ

Пес — приятель чоловіка

Пес уже здавен-давна тримається людей. Він став приятелем чоловіка, не тому, що чоловік його ним назвав, але сам пес привязався до людини. В дуже а дуже давних часах чоловік не вживав пса ні до ловів, ні до пильнування хати. Пес відчув у людині свого пана, пішов його слідом, старався йому приподо- бати й служити. Зідав відпадки, що їх чоловік викидав, полюбив тепло його огнища та домашню безпеку. Щойно тоді чоловік заопікувався псом. Почав з ним „розмовляти“, а пес розумів і так повстала між ними приязнь. З часом лю- ди стали псів приучувати до різних по- слуг, або тресувати. Вживано отже псів до помочі на ловах, до береження стад худоби, овець, безрог, до стереження дому й господарства, а навіть зачали псів запрягати до лекших візків і санок.

Пізніше пішов пес за чоловіком до міст. Тут менше його люди цінили, бо менше було з нього користи. В містах трима- ють псів не так для потреби, як радше для забаганки, для приємности. Тому на власників псів наложили податки.

Пес дуже второпне сотворіння і лег- ко вчиться. Для тресури псів є навіть о- кремні заведення, щось гейби собачі шко- ли. Але самому також можна вивчити пса. Треба тільки мати більше терпели- вости. При науці пса не дуже бити. При лагіднім поведенні пес ліпше вчиться ніж при дуже строгім. Такий пес, що йо- го не привчили нічого, навіть до пиль- нування господарства свого пана, нідо- чого. Майже кожного пса, незалежно від раси, можна до чогось пожиточного привчити...

—о—

Рахункова забавка

(Як вгадати счеркнену в числі цифру?)

Кажі комусь, хто знає вже трохи рахунки (чотири арифметичні ділання)) в тайні перед то- бою, так щоб ти нічого не бачив: 1) написати якесь кількацифрове (3, 4 чи більше цифрове) число. 2) Написати це саме число відворотним порядком цифр. 3) Відняти менше число від біль- шого. 4) Одержану решту помножити через ін- ше довільне, або вказане тобою число. (Не мож- на повторити кілька разів, можна також ділити, але лишень так, щоб не оставала решта. 5) Счер- кнути одну цифру, коби тільки не 0. (Счеркнути треба необхідно). 6) Полишені цифри виписати на клаттику паперу в якімнебудь порядку, на- віть переставлені і помішані, і подати тобі, збе- рігаючи в тайні счеркнену цифру, — а ти вгада- єш яка це була цифра (очевидно під умовиною, що в рахунках не була зроблена помилка).

В який спосіб? Отже в дуже простий. До- даєш подані тобі цифри і одержиш якесь число, а счеркнена цифра буде доповненням того числа до найблизшого йому більшого, котре є подільне через 9. Коли з доданих цифр одержиш число вже подільне через 9, а одна цифра була счер- кнена, то ця цифра була саме 9. (Могла бути 0, але ти застеріг собі, що 0 не вільно счеркнути!)

Наприклад:

1) 842 — 2) 248 — 3) 842 — 248 = 594.
4) $594 \times 16 = 9504$ 5) 9(5)04 (цифру 5 счер- кнено) 6) випише на карточці 904 або 490 або 940 або 409, отже $9 + 9 + 0 = 18$; найближче

(більше ніж 13) число, подільне через 9 є 18; отже $13 + 5 = 18$. Счеркнено саме 5.

Інакше, коли:

5) (9)504 (тут счеркнено 9). 6) на карточці випише 504 або 405 або 450 або 540, отже $5+4 = 9$, найближче (більша ніж 9) число, по- дільне через 9 є 18; отже $9+9 = 18$. Виходить, що счеркнено 9. — Колиб не було застережено, що вільно счеркнути 0, то в даному случаї не можна булоб вганути чи счеркнено 0 чи 9. К. С.

Котра собака пожиточніша

Зустрів один хлопець другого тай каже:

— Ото, братіку, що я в місті бачив! Показували вчених собак. Одна перед одною на задніх лапах ходила з крісом неначе на муштрі, й танцювала, й чого тільки не робила.

— Овва, каже товариш — наш Бо- сий ще краще вміє. Вчора в ночі від- бив вівцю від вовка, а сьогодні в ночі тхора задавив.